

പാലക്കാട് ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് - ഹരിശ്രീ മാതൃകാ വിദ്യാലയ പദ്ധതി

സ്കൂളുകൾ ചുണ്ടിക്കാണിച്ചതുൾപ്പെടെയുള്ള പരിമിതികളും കുറവുകളും മറികടക്കുന്നതിനും അക്കാദമികനിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും സഹായകമായ പ്രവർത്തനങ്ങളെ 13 ഇടപെടൽ മേഖലകൾ ആയി വർഗ്ഗീകരിക്കാം. ഈ മേഖലകളിൽ ഒരേണ്ണം വീതം ഓരോ സ്കൂൾ ഗ്രൂപ്പും ചർച്ച ചെയ്തു. ആ ചർച്ചയിലുരുത്തിരിഞ്ഞ പ്രവർത്തന നിർദ്ദേശങ്ങൾ തുടർന്ന് കൊടുത്തിരിക്കുന്നു.

1. ലാബറട്ടറി, കമ്പ്യൂട്ടർ ലാബ് സൗകര്യങ്ങളും പ്രവർത്തനവും

സയൻസ് ലാബുകൾ

- ഹൈസ്കൂൾ, ഹയർ സെക്കന്ററി വിഭാഗങ്ങൾക്ക് വിഷയാടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രത്യേകം ലാബുകൾ ഉണ്ടാകണം.
- കുട്ടികളുടെ എണ്ണത്തിന് ആനുപാതികമായി ഉപകരണങ്ങളും മറ്റു സാമഗ്രികളും വേണം.
- എല്ലാവർക്കും തനിയെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ചെയ്യാനുള്ള മേശ, ഇരിപ്പിടങ്ങൾ എന്നിവ വേണം.
- രാസവസ്തുക്കളും ഉപകരണങ്ങളും അപകടരഹിതമായ വിധത്തിൽ സൂക്ഷിക്കാനുള്ള സംവിധാനം വേണം.
- പൊടിശല്യമില്ലാത്ത, ആകർഷകമായ വിധത്തിലുള്ള ലാബ് റൂം.
- ഐ.സി.ടി.സംവിധാനം ഉണ്ടായിരിക്കണം.
- ഹൈസ്കൂൾ, ഹയർ സെക്കന്ററി ക്ലാസ് മുറികളിൽ ലാബ് കോർണറുകൾ വേണം.
- നിലവിലുള്ള ലാബറട്ടറി മുറികൾ അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ നടത്തി മെച്ചപ്പെടുത്തുക.
- നിലവിലുള്ള ഉപകരണങ്ങൾ, മറ്റു വസ്തുക്കൾ എന്നിവയുടെ കണക്ക് എടുത്ത്, ഉപയോഗയോഗ്യമായവ വേർതിരിക്കലും, ഇനി ആവശ്യമുള്ളവയുടെ ലിസ്റ്റ് തയ്യാറാക്കലും.
- കുട്ടികളുടെ എണ്ണത്തിനനുസരിച്ച് ആവശ്യമായ സാധനങ്ങൾ വാങ്ങി ക്രമപ്പെടുത്തുക.
- വൈദ്യുതി, വെള്ളം, ഗ്യാസ്, ഐ.സി.ടി.സൗകര്യങ്ങൾ എന്നിവ ഒരുക്കുക.
- ലാബ് സൗകര്യം ഓരോ ക്ലാസിനും കിട്ടുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തുന്ന തരത്തിൽ ടൈംടേബിൾ രൂപീകരിക്കുക.
- സയൻസ് ക്ലബ്ബിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ മോണിറ്ററിങ് സമിതി രൂപീകരിക്കുക.

കമ്പ്യൂട്ടർ ലാബ്.

- 2 കുട്ടികൾക്ക് ഒരേണ്ണം എന്ന തോതിൽ കമ്പ്യൂട്ടറുകളും അനുബന്ധ സാമഗ്രികളും വേണം.
- സി.ഡി.ലൈബ്രറി ഉണ്ടാകണം.
- ലാപ് ടോപ്പുകൾ, എൽ.സി.ഡി.പ്രോജക്ടർ, ഇന്റർ നെറ്റ്, വാക്വം ക്ലീനർ, ജനറേറ്റർ സൗകര്യങ്ങൾ
- പ്രവർത്തനക്ഷമമല്ലാത്ത കമ്പ്യൂട്ടറുകൾ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള Hardware workshops നടത്തണം.
- ടൈം ടേബിൾ തയ്യാറാക്കണം; മോണിറ്ററിങ് സംവിധാനം കാര്യക്ഷമമാക്കണം.

2. കുട്ടികളുടെ ഗാർഹികമായ സസാമൂഹ്യ-സാമ്പത്തിക നിലകൾ, രക്ഷാകർത്താക്കൾ, സാമൂഹ്യബന്ധങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയെ കണക്കിലെടുക്കൽ

- തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെ കാര്യക്ഷമവും ശക്തവുമായ ഇടപെടൽ ഉറപ്പു വരുത്തുക.
- സ്കൂൾ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ സാമ്പത്തികമായും സാമൂഹ്യമായും പിന്നോട്ടു നിൽക്കുന്ന രക്ഷിതാക്കളുടെ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കുക.
- ബോധവൽക്കരണപരിപാടികൾ, ഗൃഹസന്ദർശനം, മാസത്തിൽ ഒരു തവണ ക്ലാസ് പി.ടി.എ./അമ്മമാരുടെ യോഗങ്ങൾ നടത്തുക. ഇത്തരം യോഗങ്ങളിൽ ജനപ്രതിനിധികളുടെയും സ്കൂളിനു ചുറ്റുമുള്ള പൊതുസമൂഹത്തിന്റെയും പങ്കാളിത്തം ഉണ്ടാക്കുക.
- പൊതുവിദ്യാലയം പൊതുസ്വത്താണെന്ന ബോധം ഉണ്ടാക്കുക.
- പഠനത്തിൽ മിടുക്കു കാണിക്കുന്നവരും, സാമ്പത്തികമായി പിന്നാക്കാ വസ്ഥയുള്ളവരുമായ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് സ്പോൺസർഷിപ്പ് അടക്കമുള്ള സഹായങ്ങൾ ഒരുക്കുക. പൂർവ്വ വിദ്യാർത്ഥി സംഘടനയുടെ പ്രവർത്തനം ശക്തമാക്കുക.
- ടീൻ ഏജുകാരുടെ പ്രവർത്തനോർജ്ജം സൃഷ്ടിപരമായി ചെലവഴിക്കാനുള്ള കലാ-സാഹിത്യ-സാംസ്കാരികാവസരങ്ങൾ ഒരുക്കുക.
- സ്കൂൾ കേന്ദ്രീകരിച്ച് ഉത്പാദന-പരിശീലന കേന്ദ്രങ്ങൾ വേണം. തൊഴിൽ പരിശീലനങ്ങൾ നടത്തണം. (ജി.വി.എച്ച്.എസ്.എസ്.മലമ്പുഴ)

3. കുട്ടികളുടെ ശാരീരികവും മാനസികവും വൈകാരികവുമായ ആരോഗ്യം ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതു സംബന്ധിച്ച പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- കുട്ടികളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ തിരിച്ചറിഞ്ഞ് രക്ഷിതാക്കളുടെയും അധ്യാപകരുടെയും സമൂഹത്തിന്റെയും പങ്കാളിത്തത്തോടെ ചർച്ച ചെയ്ത് പരിഹാരം കാണണം. ഇതിനുവേണ്ടി പതിവായി കൗൺസിലിങ്ങ് ക്ലാസ്സുകൾ വേണം. AHEP Experts നെ ഉപയോഗിച്ച് ക്ലാസുകൾ നടത്താം.
- കുട്ടികളുടെ വിവിധ ക്ലബ്ബുകൾ രൂപീകരിച്ച് പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഊർജ്ജിതമാക്കുക.

- കായികക്ഷമത (Body Fitness) യ്ക്കുവേണ്ടി കരാട്ടേ, യോഗ തുടങ്ങിയ പരിശീലനങ്ങൾ വേണം. അതിനുവേണ്ടിയുള്ള സജീകരണങ്ങൾ സ്കൂളുകളിൽ വേണം.
- അധ്യാപകർക്ക് Motivation classes ഇടയ്ക്കിടെ നൽകണം.
- നല്ല യൂണിഫോം, ആരോഗ്യകരമായ ഭക്ഷണം, വൃത്തിയും സുരക്ഷിതത്വവും ഉള്ള സ്കൂൾ അന്തരീക്ഷം, ഇവയെല്ലാം കുട്ടികളുടെ ആത്മവിശ്വാസം വളർത്തും.
- പ്രഥമശുശ്രൂഷയ്ക്ക് വേണ്ട ഉപാധികളുള്ള ഹെൽത്ത് റൂം സ്കൂളിൽ ഉണ്ടാകണം.

(ജി.വി.എച്ച്.എസ്.എസ്.കഞ്ചിക്കോട്)

4. ലൈബ്രറി സൗകര്യങ്ങളും പ്രവർത്തനവും

- വായനാമുറി സജീകരണം
- ആഴ്ചയിൽ ഒരിക്കൽ ലൈബ്രറിയിൽ - വായനാ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കൽ
- വായനാനുബന്ധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ - വായനാമത്സരം...
- വായനക്ലബ്ബ് രൂപീകരണം
- വിവിധ വിഷയങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് തെരഞ്ഞെടുത്ത ക്ലാസുകൾ ലൈബ്രറിയിൽവെച്ച് നടത്തുക.
- രക്ഷിതാക്കളും അധ്യാപകരും ലൈബ്രറി പ്രയോജനപ്പെടുത്താനുള്ള സംവിധാനം.
- ലൈബ്രറി ഡിജിറ്റലൈസേഷൻ - പുസ്തകവിതരണം.
- ക്ലാസ് ലൈബ്രറി സംവിധാനം
- പത്രങ്ങൾ, അനുകാലികങ്ങൾ ഇവയുടെ വായന
- കുട്ടികളുടെ കയ്യെഴുത്തുമാസികകൾ - നിർമ്മാണവും വിതരണവും

5. അധ്യാപകർ, പഠനതന്ത്രങ്ങൾ, മുല്യനിർണ്ണയം, കുട്ടികൾക്കു വേണ്ട പിന്തുണ.

- അധ്യാപകർ - കുട്ടികളെ മനസ്സിലാക്കി പ്രവർത്തിക്കുന്നവരായിരിക്കണം. സമയപരിധിയിലുള്ളിലല്ലാതെ അർപ്പണമനോഭാവത്തോടെ പ്രവർത്തിക്കാൻ തയ്യാറാവണം. സംഘബോധത്തോടെ പ്രവർത്തിക്കുന്നവരാകണം.
- വിദ്യാർത്ഥികളിലെ വിവിധ ശേഷിവിഭാഗങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് പഠനരീതികൾ ക്ലാസുകളിൽ കണ്ടെത്തണം.
- ക്ലാസ്റൂം പ്രവർത്തനങ്ങൾ സൗഹൃദാന്തരീക്ഷം ഉണ്ടാക്കുന്നതായിരിക്കണം.
- ക്ലാസ്റൂം പ്രക്രിയകൾക്കുള്ള സാമഗ്രികൾ കണ്ടെത്തുന്നതിൽ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും അധ്യാപകനും പങ്കാളിത്തം വേണം.
- ഇന്നത്തെ മുല്യനിർണ്ണയരീതികൾക്കൊപ്പം, കുട്ടികളെ സ്കൂളിലുള്ള മുഴുവൻ സമയവും മുല്യനിർണ്ണയത്തിന് ഊന്നൽ നൽകുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ വിലയിരുത്തേണ്ടതാണ്.
- പഠനത്തോടൊപ്പം അവന്റെ Achievements നും ഊന്നൽ നൽകേണ്ടതാണ്.
- കുട്ടിയുടെ സാമൂഹ്യവും സാമ്പത്തികവും വൈകാരികവുമായ എല്ലാ പ്രശ്നങ്ങളും, വീട്ടിലായാലും സ്കൂളിലായാലും കേൾക്കുകയും പരിഹരിക്കാൻ സഹായിക്കുകയും വേണ്ട സമയത്ത് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യണം.

6. വിദ്യാഭ്യാസവകുപ്പുമായുള്ള ബന്ധവും ആശ്രയിക്കുന്ന സഹായങ്ങളും.

1. Backward area/poor family background/broken family.... Lead to indiscipline.
2. No proper individual attention due to excessive no.of students.
3. Insufficient Lab/library/Class room/IT facilities to cope up the needs of children
- Edn. department should -
4. Sanction the divisions as per Govt. norms & appoint required staff.
5. Empower the teachers as per the demands of students through training during vacation.
6. Provide basic infra- structure by co-ordination with Dt.Panchayath etc. (Furniture, Lab, IT equipments)
7. Periodical evaluation of curricular and cco-curricular activities based on basic facilities.
8. Make Plus-One admission a strictly time bound process. Admissions should be completed before July 1st.
9. Transfers and postings in the beginning of academic year.
10. Appoint ministerial staff in HSS section.
11. Councilor/JPHN work & duty must be specific and result oriented. This must be assessed periodically.

(GHSS Koduvayur)

7. സ്കൂൾ പരിസ്ഥിതി, ഭൗതിക സംവിധാനങ്ങൾ, സ്ഥലസൗകര്യങ്ങൾ

- എല്ലാ വിധത്തിലുമുള്ള ഭൗതികസംവിധാനങ്ങൾ - ക്ലാസ് മുറികൾ, ലാബ്, ലൈബ്രറി, ഐ.സി.ടി.റൂം, ഭക്ഷണശാല, അടുക്കള, കളിസ്ഥലം - എല്ലാം ഉണ്ടാകണം.
- പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദ-പ്ലാസ്റ്റിക് വിമുക്ത ക്യാമ്പസ്

- ▶ സ്ഥലസൗകര്യം ഉണ്ടാവണം.
- ▶ പരിസ്ഥിതിസൗഹൃദപരവും വൃത്തിയുള്ളതും സുരക്ഷിതവുമായ സ്കൂൾ കാമ്പസ് ആയിരിക്കണം.
- ▶ ശാസ്ത്രീയമായ പ്ലാനിങ്ങ്
  - ▶ മുൻഗണനാക്രമം നിർണ്ണയിക്കൽ
  - ▶ വിവിധ വിഭവസ്രോതസ്സുകളെ കണ്ടെത്തൽ
  - ▶ ആവശ്യങ്ങളെ വിഭവസ്രോതസ്സുകളുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തൽ
  - ▶ നടത്തിപ്പും വിലയിരുത്തലും

8. അധ്യാപകരുടെ മികവ് നിരന്തരമായി വർദ്ധിപ്പിക്കൽ

- ▶ ഐ.സി.ടി.സാധ്യതകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തി സമയബന്ധിതമായി പരിശീലനം.
- ▶ ക്ലസ്റ്റർ പരിശീലനങ്ങൾ പ്രാവർത്തികമാക്കണം.
- ▶ പഠന-പാഠ്യേതര പ്രവർത്തനങ്ങൾ അല്ലാതെ അധ്യാപകർക്കുമേലുള്ള മറ്റു ചുമതലകളും സമ്മർദ്ദങ്ങളും കുറയ്ക്കണം.
- ▶ ആത്യന്തിക ഗുണഭോക്താക്കളായ കുട്ടികളിൽനിന്ന് അഭിപ്രായങ്ങൾ ആരാഞ്ഞ് വിശകലനം ചെയ്ത് കുറവുകൾ നീക്കത്തണം.
- ▶ സ്ഥിരമുഖങ്ങളല്ലാത്ത subject experts ന്റെ സഹകരണത്തോടെ സംശയനിവാരണത്തിനും ആശയങ്ങളും പഠന തന്ത്രങ്ങളും പങ്കിടാനുമുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ അവലംബിക്കണം.
- ▶ വിഷയാധിഷ്ഠിത അറിവ് ഉയർത്തുന്നതിന് അധ്യാപകർക്ക് പഠനയാത്രകൾ സംഘടിപ്പിക്കണം.
- ▶ ഓൺ-ലൈൻ പരിശീലനങ്ങളും അതിൽ അധിഷ്ഠിതമായ മൂല്യനിർണ്ണയവും വേണം.

(ജി.എച്ച്.എസ്.എസ്.കടമ്പൂർ)

9. സ്കൂൾ സബ്ജക്റ്റ് കൗൺസിൽ, എസ്.ആർ.ജി., പി.ടി.എ., വിഭവങ്ങൾ, വ്യക്തികൾ, സമയം ഇവയുടെ ശരിയായ മാനേജ്മെന്റ്

- ▶ ഭൗതികം - കെട്ടിടം, ഫർണിച്ചർ, ലാബ്, ലൈബ്രറി, കളിസ്ഥലം, അടുക്കളയും ഭക്ഷണശാലയും, ജലവിതരണം, ടോയ്ലറ്റ് സൗകര്യം, പുനോട്ടം, സ്കൂൾ കാമ്പസ്....
- ▶ അക്കാദമികം - സബ്ജക്റ്റ് കൗൺസിൽ, വിവിധ ക്ലബ്ബുകൾ, കലാ-കായിക-പ്രവൃത്തിപരിചയപഠനങ്ങൾ, സ്കൂൾ റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പ്, സ്കൂൾ പാർലമെന്റ്, പഠനയാത്രകൾ, ദിനാചരണങ്ങൾ....
- ▶ പിന്തുണാസംവിധാനം - വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ്, പി.ടി.എ., സ്കൂൾ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റി, സ്കൂൾ സപ്പോർട്ട് ഗ്രൂപ്പ്, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, പൂർവ്വ വിദ്യാർത്ഥി സംഘടന, വ്യക്തികൾ, സ്ഥാപനങ്ങൾ, ക്ലബ്ബുകൾ, സന്നദ്ധസംഘടനകൾ, സമൂഹം
- ▶ ഇടപെടൽ സാധ്യതകൾ - അക്കാദമിക പിന്തുണ, സാമ്പത്തിക പിന്തുണ, പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കലും നേതൃത്വം നൽകലും
- ▶ ഓരോ മേഖലയിലും കുട്ടിക്ക് / ക്ലാസിന് ഒരു വർഷംകൊണ്ട് കിട്ടേണ്ട അനുഭവങ്ങൾ, ശേഷികൾ, നേട്ടങ്ങൾ എന്നിവ പട്ടികപ്പെടുത്തൽ (സബ്ജക്റ്റ് കൗൺസിൽ, എസ്.ആർ.ജി.)
- ▶ വിഭവപരമായി (ഉച്ചഭക്ഷണം, യൂണിഫോം, പഠനോപകരണങ്ങൾ...) കുട്ടികൾക്ക് നൽകേണ്ടവ ലിസ്റ്റ് ചെയ്ത് (പി.ടി.എ., സ്കൂൾ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റി, സ്കൂൾ സപ്പോർട്ട് ഗ്രൂപ്പ്, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, പൂർവ്വ വിദ്യാർത്ഥി സംഘടന, വ്യക്തികൾ, സ്ഥാപനങ്ങൾ, ക്ലബ്ബുകൾ, സന്നദ്ധസംഘടനകൾ...)
- ▶ വേണ്ട സൗകര്യങ്ങളും വിഭവങ്ങളും എന്തെല്ലാമെന്ന് നിശ്ചയിക്കൽ ((പി.ടി.എ., സ്കൂൾ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റി, സ്കൂൾ സപ്പോർട്ട് ഗ്രൂപ്പ്)
- ▶ വിഭവസമാഹരണം - എല്ലാ മേഖലയിലും ആവശ്യമായ പുതുവിഭവങ്ങളും സൗകര്യങ്ങളും സമാഹരിക്കൽ
- ▶ സമയക്രമീകരണം - പരിശീലനം, കുട്ടികൾക്ക് സമയബന്ധിതമായി അനുഭവങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കൽ, വാർഷിക പ്രവർത്തന കലണ്ടർ രൂപീകരണം. (എസ്.ആർ.ജി., പി.ടി.എ.)
- ▶ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കൽ - ക്ലാസ്തല വികസന സെമിനാർ, സ്കൂൾ വികസനസെമിനാർ
- ▶ ടോ വിലയിരുത്തലുകളും മെച്ചപ്പെടുത്തലും (എസ്.ആർ.ജി., പി.ടി.എ.)
- ▶ വാർഷികവിലിരുത്തൽ, മികവുകളുടെ അവതരണം...

ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സമയബന്ധിതമായും ആസൂത്രിതമായും പരസ്പരപൂരകമായും നടപ്പാക്കുന്നതിലൂടെ സ്കൂൾ സബ്ജക്റ്റ് കൗൺസിൽ, എസ്.ആർ.ജി., പി.ടി.എ., വിഭവങ്ങൾ, വ്യക്തികൾ, സമയം ഇവയുടെ ശരിയായ മാനേജ്മെന്റ് സാദ്ധ്യമാകുമായി നടക്കുന്നു.

(ജി.വി.എച്ച്.എസ്.എസ്.കാരാകുർശ്ശി)

10. സർഗ്ഗാത്മകപ്രവർത്തനങ്ങൾ, വിശ്രമവേളകളുടെ വിനിയോഗം, കളികൾ, കളിസ്ഥലം, പൊതു ഇടങ്ങൾ

- ▶ സർഗ്ഗാത്മക പ്രവർത്തനങ്ങൾ - കുട്ടികളുടെ അഭിരുചികളും ശേഷികളും കണ്ടെത്തുക.
- ▶ ആവശ്യമായ പരിശീലനം കൊടുക്കുക.
- ▶ ആവശ്യമായ വേദികൾ ഒരുക്കുക.
- ▶ വിശ്രമവേളകൾ - സർഗ്ഗാത്മകമായി ചെലവഴിക്കുക

- പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദപ്രവർത്തനങ്ങൾ
- സാമൂഹ്യപ്രതിബദ്ധത വളർത്തുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ
- ശുചിത്വബോധം വളർത്തിയെടുക്കാനുള്ള പ്രവർത്തനം
- കളികൾ - മാനസികോല്ലാസത്തിനും കായിക ക്ഷമതയ്ക്കും സഹകരണമനോഭാവത്തിനും ഊന്നൽ നൽകുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ
- കളിസ്ഥലം - ശാസ്ത്രീയമായി രൂപകല്പന ചെയ്ത കളിസ്ഥലം
- കായികതാല്പര്യം വളർത്തുന്നതിന് ഉപകരിക്കുന്ന കളിയിടങ്ങൾ
- മൾട്ടി പർപ്പസ് സിന്ററിക് കോർട്ടുകൾ
- പൊതു ഇടങ്ങൾ - വിവിധ ക്ലബ്ബുകളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതിലൂടെ കുട്ടിക്ക് സ്കൂളിൽ പൊതു ഇടങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നു.

(ജി.വി.എച്ച്.എസ്.എസ്.വട്ടേനാട്)

11. സ്കൂളിന്റെ സാംസ്കാരിക സ്വഭാവവും ബന്ധങ്ങളും ചുറ്റുപാടുകളും പഠനാവശ്യങ്ങൾക്കായി പ്രയോജനപ്പെടുത്തൽ

- സാംസ്കാരിക പ്രവർത്തകരെയും പൗരപ്രമുഖരെയും ഉൾപ്പെടുത്തി വിദ്യാലയവികസനത്തിനുള്ള ഒരു കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കുക.
- സാംസ്കാരിക നായകന്മാരുടെ ലഭ്യത പ്രയോജനപ്പെടുത്തി കൂടുതൽ ആളുകളും സ്ഥാപനങ്ങളുമായി ബന്ധം സ്ഥാപിക്കുക.
- സാംസ്കാരികബന്ധം ഉപയോഗിച്ച് സമൂഹത്തിൽ സാമ്പത്തികമായി ഉയർന്നു നിൽക്കുന്ന വ്യക്തികളെ വിദ്യാലയ വികസനകാര്യങ്ങളിൽ ബന്ധപ്പെടുത്തുക.
- പൂർവ്വവിദ്യാർത്ഥി സംഘടനയെ സ്കൂളിന്റെ പുരോഗതിക്കുവേണ്ടി ഉപയോഗിക്കുക.
- രാഷ്ട്രീയ-സാമൂഹ്യ-സാംസ്കാരിക സംഘടനകളെയും വ്യക്തികളെയും വിദ്യാലയവികസനപ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കാളികളാക്കുക.
- സ്കൂളിന്റെ സാംസ്കാരിക പാരമ്പര്യവും അക്കാദമിക മികവും പുറംലോകത്തെ അറിയിക്കുന്നതിനായി ഒരു വെബ്സൈറ്റ് ഉണ്ടാക്കുക.

(എം.എൻ.കെ.എം.ജി.എച്ച്.എസ്.എസ്.പുലാപ്പറ്റ)

12. കുട്ടികളുടെ സർഗ്ഗാത്മകമായ കഴിവുകൾ, മിടുക്കുകൾ എന്നിവ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കൽ

- പഠനപ്രക്രിയയുടെ ഭാഗമായി കുട്ടികളുടെ വ്യത്യസ്ത മേഖലകളിലുള്ള കഴിവുകൾ വളർത്തുന്നതിനു യോജിച്ച പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഉണ്ടാകേണ്ടതുണ്ട്.
- ക്ലാസ് മുറിയിലും പുറത്തുമുള്ള പഠനപ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഈ ലക്ഷ്യം ഉണ്ടായിരിക്കണം.
- സർഗ്ഗാത്മകത വളർത്തുന്നതിന് അവസരമുള്ള പഠനപ്രവർത്തനങ്ങളാണ് കുട്ടികൾക്ക് നൽകേണ്ടത്.
- ആവശ്യമായ മേഖലകളിലും അവസരങ്ങളിലും അധികപ്രവർത്തനങ്ങൾ - സാഹിത്യക്യാമ്പുകൾ, അഭിനയക്യാമ്പുകൾ, ഫിലിം നിർമ്മാണം... - ഉണ്ടാകണം.
- കരകൗശലശേഷിയും നിർമ്മാണപ്രവർത്തനങ്ങളും വളർത്താനാവശ്യമായ ശില്പശാലകൾ വിവിധ ക്ലബ്ബുകളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടത്തണം.
- സ്കൂൾതലമേളകൾ പഠനപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ അനുബന്ധപ്രവർത്തനങ്ങളായി മാറണം.
- പ്രാദേശികമായി ലഭിക്കുന്ന വൈദഗ്ധ്യങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തണം.
- സ്കൂൾതല പ്രദർശനങ്ങൾ എസ്.എം.സി., പി.ടി.എ., എസ്.ആർ.ജി.എന്നീ ഘടകങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടത്തണം.

13. ക്ലാസ് മുറിയും പരിസരവും പഠനസാമഗ്രികളും

- ക്ലാസ്സ് വെളിച്ചവും വായുസഞ്ചാരവുമുള്ള രീതിയിൽ വൃത്തിയിൽ ആകർഷണീയമായി ക്രമീകരിക്കണം.
- ബോർഡിന്റെ സ്ഥാനം എല്ലാ കുട്ടികൾക്കും കാണുന്ന വിധത്തിൽ
- ഓരോ ക്ലാസിനും സ്വന്തമായി ചെറിയ പുതോട്ടം
- ഫാൻ, ലൈറ്റ്, എൽ.സി.ഡി.സൗകര്യം
- കുട്ടികളുടെ സൂഷ്ടികൾ ക്ലാസിൽത്തന്നെ പ്രദർശിപ്പിക്കാനുള്ള സൗകര്യം
- ഡെമോൺസ്ട്രേഷനുകളും പരീക്ഷണങ്ങളും കാണിക്കാനുള്ള സൗകര്യം ക്ലാസ് മുറിയിൽ ഒരുക്കുക.

(ജി.എച്ച്.എസ്.എസ്.മാരായമംഗലം)